

מייגעת אותו, כמו שאמרו במדרש, למה נקרא שמה תושיה שמתשת כחו של אדם. ע"כ.

נמצא כי התורה מתשת את גופו של הלומד בה, וביאר את הדברים בספר תורת חיים (עמ"ס סנהדרין כו: וז"ל: "מפני שהיא מתשת כחו של אדם. לכאורה משמע שע"י טורח עמלה של תורה קאמר שמתשת כוחו של אדם, ואין נראה דחוטבי עצים וחוצבי אבנים ושאר בעלי מלאכות טורח מלאכתן מרובה מעמלה של תורה, ואדרבה 'דרכיה דרכי נעם' וכל העוסק בה יש לו קורת רוח ודעתו נחה.

לכן נראה, דמה שהיא מתשת כחו של אדם, לאו מפני טורח עמלה הוא, אלא שכן היא דרכה של תורה שכל העוסק בה נעשה כח חומרו תש, כדי שיתגבר עליו כח נשמתו ודעתו וחכמתו, שכל זמן שחומרו של אדם מתגבר אין דעתו נכונה וצלולה. ומהאי טעמא אמרו חז"ל תלמידי חכמים כל זמן שמזקינין מוסיפין חכמה, לפי שלעת זקנתן תש כח חומר שלהן לכן דעתו נוספת". ע"כ.

והנה בשו"ת צפיחת בדבש לגאון רבי חייא פונטרמולי זצוק"ל (סימן כ"ג) מבאר כי סיבת החולשה שבאה ללומדים, היא מחמת שמעמיק הרבה בעומק העיון עד ששכלו מתעייף וכל גופו נעשה עייף. יעו"ש כל דבריו. לפי זה כל אחד לפי רמת עמקותו ודביקותו בתורה, כך גם גודל עייפותו.

לפי זה יש לומר, שכאשר יראה הלומד כי התורה מביאה לידי עייפות חולשה וחולי, יחשוש מלהעמיק בה, כי ירצה לשמור על גופו. לכן בזמן מתן תורה פרחו נשמתם של ישראל והוריד הקב"ה טל של תחיה, כדי לומר לך, כי על אף שהתורה מחלישה, אבל בד בבד מוריד הקב"ה ללומד התורה טל של תחיה, נותן הוא בו כח הקיום על אף חולשתו. וכדוגמת מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל שחי למעלה מגיל מאה, על אף שלא היה חזק בגופו, אבל כח הקיום מהתורה הקדושה היה לו. ועל התורה נאמר (משלי ג, ט"ז) "אֲרֹךְ יָמִים בְּיַמֶּינָהּ בְּשִׂמְלָהּ עֶשֶׂר וְכַבֹּד".

משום כך היו שתי כיתות בזמן מתן תורה, האחת שהיו צריכים לסיוע של המלאכים והשניה שהיו צריכים לטל של תחיה מפי הקב"ה, כי כל כת רומזת על לומד ברמת עמקות אחרת, יש אחד שמעמיק מאוד עד שנחלש עד כדי מיתה, והוא זוכה כי הקב"ה בכבודו ובעצמו מוריד לו טל של תחיה. אולם יש לומר אחר, שגם מעמיק בתורה, אבל הרבה פחות מקודמו, גם הוא נחלש מלימודו אבל לא עד כדי מיתה, אדם כזה זוכה לקבל סיוע וחוזק מן המלאכים.

בזה יבואר בספר מעשה אורג (במוסף א' דר"ה, הובא באוצר הידיעות ח"ב, עמוד רנ"ו) הביא בשם רבינו יחיאל מפריז לבאר הפיוט "אטומים להחיות בטללי שינה", שהתלמידים בעת שעוסקים בתורה מתוך עייפות ונרדמים תוך כדי לימוד, ובאמצע השינה זב מהם הריר, אותו ריר הקב"ה משמרו ועושהו טל של תחיית המתים...

ויש לומר, כי אם הלומד נפל ונרדם מתוך לימודו, זאת משום שלמד בעומק העיון עד שהתעייף ונרדם, ממילא זוכה הוא עתה לקבל חיים חדשים מבורא עולם, ולכן אותו ריר היוצא מפיו, יש בו סגולת תחיית המתים ועתיד הקב"ה להחיות בזה מתים לעתיד לבוא.

משום כך אף בכח לומד התורה להחיות את האחרים. וכמו שמצינו אצל תלמידיו של רבי (עבודה זרה י) שאנטונינוס אמר "אף הקטן שבכם יכול להחיות מתים". עיי"ש. וכן בבבא קמא (ק"ח). שרבי יוחנן החיה את רב כהנא לאחר פטירתו. ובכתובות (סב:) רבי חנניה בן חכינאי החיה את אשתו. ואמרו בדרך רמז על המשנה בברכות (פרק ו' משנה ח'), "השותה מים לצמא, אומר שהכל נהיה בדברו. רבי טרפון אומר, בורא נפשות רבות". והרי אין מים אלא תורה (בבא קמא יז), והלומד תורה בחשק ובצמאון יש בכוחו, שכל דבריו יעשו, וכל אשר יגזור - יתקיים. ורבי טרפון מוסיף, שאף בכוחו להחיות מתים.

ולפי דרכינו הטעם לכך, כי על ידי יגיעת התורה שממית עצמו עליה, זוכה לטל של תחיה להחיות את עצמו, ומעתה יכול להשתמש בטל זה אף עבור זולתו.

מעתה נבוא ונבאר מה שמצינו כי סגולת התורה לכפר ללומדיה על כל העוונות, וכמו שכתב הגאון רבי ישמעאל הכהן זצוק"ל בשו"ת זרע אמת (א"ח סימן פ"ט), שאפילו מי שחטא בכריתות ומיתות בית דין, אם הוא תלמיד חכם, כיון שחזר בתשובה והוא עוסק בתורה תמיד, בזכות התורה ינצל מן היסורים. וכמו שכתב הרב החסיד בעל מעבר יבוק בשם הקדוש רבנו האר"י ז"ל, וזו לשונו: ודע שכל מה שתמצא בדברי הראשונים סיגופים ותעניות והפסקות וכו', לא נזכרו אלו אלא במי שאין עמלו בתורה, אבל מי שעמלו בתורה ויודע דעת ויראת ה', זוהי תקנתו לעסוק בתורה.

וכן כתב הביאור הלכה (סימן תקע"א ד"ה ת"ח) בשם השל"ה הקדוש, שמצא בתוך ספרי המקובל האלקי חסידא קדישא הרב האר"י ז"ל, שכל מה שתמצא בספרים שצריך סיגופים ותעניות וכו', לא נזכרו דברים אלו אלא למי שאין עמלו בתורה, אבל מי שתורתו אומנתו ויודע דעת ויראת ה', לא יחלש ולא יתבטל מלימודו. אך יום אחד מן השבוע יתרחק מבני אדם ויתבודד בינו לבין קונו, ויתקשר מחשבתו בו כאילו כבר עומד לפניו ביום הדין, וידבר לאל יתברך כאשר ידבר העבד אל רבו וכן אל אביו.

ובשו"ת האלף לך שלמה (א"ח סימן שנ"ח) נשאל, האם לימוד התורה מכפר או לא. והשיב, שלדעתו ודאי שדברי תורה מכפרים, ולא מבעיא אם לומד בסדר קדשים שכבר גלוי מאמר רבותינו על הפסוק "זאת התורה לעולה" שכל העוסק בתורת עולה, מעלה עליו הכתוב כאילו הקריב עולה. אלא אף אם לומד שאר ענינים, נראה שמכפר, וכמו שאמרו חכמינו ז"ל, שכל תלמיד חכם שיושב ועוסק בתורה, כאלו הקריב מנחה, ומשמע, שכל לימוד תורה מועיל כדי לכפר כמו קרבן.

ולפי דרכינו יש לומר, שהתורה מועילה לכפרה, מכיון שעמל ויגע בתורה עד כדי מיתה, זוכה הוא שיוורד טל של תחיה להחיותו, ומעתה הוא כקטן שנולד ואדם אחר הוא, ולא חטא מעולם. (ועי' מה שכתבנו בזה בספר נחלת שדה פרשת שמות אות ק"ה).

שבת פרשת יתרו:

א. מנהג רבותינו הקדושים לומר בעת פתיחת הארון אחר אמירת "ברוך שמי" נוסח קבלה זו בחג השבועות ובשבתות יתרו ואתחנן (מובא בליקוטי צבי):

הריני מקבל עלי קבלת התורה הקדושה שנתנה לנו בהר סיני על ידי משה רבינו עליו השלום, והריני מקבלה מחדש קבלה גמורה וחלוטה, וקבלה זו בכל ליבי ומאוודי ונפשי, וקבלה זו בלי שום אונס והכרח כלל, וקבלה זו ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים, וקבלה זו עלי ועל זרעי ועל זרע זרעי עד סוף כל הדורות, וקבלה זו על דעת רבי שמעון בר יוחאי הקדוש, ועל דעת רבי אלעזר בנו, ועל דעת יותם בן עוזיה, ועל דעת רבי יצחק לוריא אשכנזי הקדוש, ועל דעת רבינו ישראל בעל שם טוב הקדוש, ועל כל אבותינו הקדושים, ופי כפיהם והודעתיה כהודעתם והריני סומך עליהם דרך כלל ופרט, בכלל כל ישראל הכשרים אמן נצח סלה ועד.

ל"ג שבט:

יום זה הוא יומא דהילולא דהגה"ק רבי יעקב חיים ישראל בן שרה אלפיה זיע"א (אביו של בעל קונטרס היחיאלי) שהבטיח שהאומר "פתח אליהו הנביא" וידליק נר לעילוי נשמתו ויבקש בקשה אחת, יתפלל עבורו בשמים.